

GARANCIA

Stabilizáló szerepkörben

A magyar agrárszektor 2020-ban komoly kihívásokkal - például kedvezőtlen időjárási körülményekkel, piaci zavarokkal, a koronavírus-járvány hatásaival - nézett szembe, amelyek a termelésre, a finanszírozásra és az ágazat együttműködési rendszerére is befolyással vannak. Az idejű fejlemények még inkább rávilágítottak az agrárium nemzetgazdasági jelentőségére. A felmerült problémák kezelésére széleskörű, a finanszírozási, a támogatási és a szabályozási rendszert érintő intézkedések születtek. Ezek hatása, illetve a vállalkozások kiszámítható működési kereteinek biztosítása és az élelmiszer-gazdaságban rejlő gazdasági hajtóerők lehetővé teszik a szektor további fejlődését. Erről beszélgettünk Pongrácz Istvánnal, az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kuratóriumának elnökével, aki agrármérnöki végzettséggel egy családi gazdaság vezetését is ellátja.

Mi jellemzi a mezőgazdaság 2020. évi helyzetét?

Hazánkban gyakoriak az időjárási anomáliák és különleges helyzetek. Ezek az idei évben is kemény kihívást jelentettek a magyar mezőgazdaságnak, sok termelő komoly veszteségekkel volt kénytelen szembenézni. Magáért beszél, hogy a gazdálkodók hozzávetőlegesen 320 ezer hektáron jelentettek be aszálykárt és mintegy 80 ezer hektáron tavaszi fagykárt. A belvizek is többtízezer hektárt érintettek. Március közepétől tízhetes csapadékmentes időszak következett. Ez jelentős mértékben rontotta a terméskilátásokat a szántóföldi kultúrákban. A gyümölcsösök számottevő része elfagyott. Az állattenyésztésben a vaddisznóállományban jelentkező sertéspestis veszélyével és a madárinfluenza következményeivel kellett szembenézni.

A koronavírus-járvány milyen hatásokkal járt a mezőgazdaságban?

Kedvezőtlen hatásokkal járt a koronavírus-járvány, de az agrárszektor viszonylag kiszámíthatóbb piaci és sajátos működési rendje miatt, összességében kisebb, mint más nemzetgazdasági ágazatokban. A mezőgazdaság, az élelmiszeripar máshogy működik, mint például a gépipar. Megvan az ideje a szük-

séges munkafolyamatoknak, amiket nem lehet megállítani és újraindítani, és az élelmiszer-fogyasztás is állandó keresletet jelent, hiszen az embereknek táplálkozniuk kell. Emellett az is igaz, hogy a mezőgazdaságban - más ágazatokhoz képest - folyamatosan magas a finanszírozási igény. Ez több mindenképp adódik, itt most csak az időjárásnak való kitettséget, a nagyarányú tőkelekötést és a hosszú termelési ciklusokat emelném ki. Úgy is mondhatnám, hogy a mezőgazdasági vállalkozások pénzgazdálkodásában általában fontos szerep jut a hiteleknek.

Mutatnak-e eltérést az agrárszektor különféle szegmensei aszerint, hogy mennyire érinti őket a járványhelyzet?

Akadnak olyan területek, amelyek jelentősen érintettek, és vannak, amelyek kevésbé. Már a járvány kezdetén súlyos gondokkal nézett szembe a korai zöldségtermesztés, főképp a növényhízi zöldség-hajtatás, a díszkertészet, a gombatermesztés. A bányász és nyerstej esetében az erős olasz piaci kitettség okozott gondot. Csökkent a szállodák, az éttermek, a közétkeztetés forgalma. Azok a termelők, feldolgozók, akik ide szállítottak, nagymértékben elvesztették a piacukat. Ráadásul a jövőbeni hazai és nemzetközi kereskedelmi, szállítási problémák, esetleges

„Fő szempont a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar kiszámítható működésének fenntartása”
Pongrácz István

2

hatósági intézkedések sem láthatók előre, ami tovább növeli a gazdálkodók aggodalmát.

A vészhelyzetre hogyan reagált a kormányzat?

A gazdálkodók problémáinak enyhítésére és jövedelembiztonságuk erősítésére szabályozási, finanszírozási, támogatási jellegű kormányzati intézkedések születtek. A válságkezelés fontos célja, hogy a cégek likviditási helyzete helyreálljon, együttműködési rendszere stabilizálódjon, a beruházási kedv fennmaradjon, ne akadjanak el a támogatott vidékfejlesztési projektek. Ezért adó-, járulékkönyvitéseket vezettek be, hitelmoratóriumot hirdettek meg. A koronavírus-járvány következtében kialakult helyzethez igazodó új kedvezményes hitelezési termékek jelentek meg, például az NHP Hajrá! program. A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK) konstrukcióban új termékvariáns vált hozzáférhetővé: a gazdálkodók megemelt hitelösszegű, 100 százalékos állami kamat- és kezességi díjtámogatásban, illetve költségtámogatásban részesített folyószámlahitelhez juthatnak hozzá. Az agrárvállalkozások szabad támogatási keretük terhére legalább egy, legfeljebb három éves futamidejű, maximum 200 millió forintot igényelhetnek.

Támogatások milyen területeket segítenek célzottan?

Fő szempont a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar kiszámítható működésének fenntartása, az élelmiszerellátás folyamatosságának biztosítása, amely a nemzetgazdaság egészének stabilizálásához is hozzájárul. Az agrártárca a Nemzeti Élelmiszergazdasági Válságkezelő Programban, több szakaszban - vissza nem térítendő átmeneti támogatásként - 25 milliárd forintnyi többletforrást juttat a gazdasági nehézségek leküzdésére a koronavírus-járvány miatt kritikus helyzetbe került mezőgazdasági (például baromfi-, sertés-, juh-, szarvasmarha-tenyésztő, tehenészeti, kertészeti, borászati, méhészeti stb.) és élelmiszeripari vállalkozásoknak. Ez a forrás segíti az élelmiszertermelési kapacitások fenntartását, a járványügyi védekezés megerősítését, és így az élelmiszerbiztonság és exportpotenciál megőrzését.

Hogy áll a Vidékfejlesztési Program megvalósítása?

A járványhelyzet megnehezíti a Vidékfejlesztési Program (VP) beruházási projektjeinek megvalósítását és gyakran a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségek sem teljesíthetőek. A tervezett beruházások egy részének megvalósítása megtorpan, a koronavírus-járvány előre nem látható gazdasági következményei miatt olykor megtérülési gondok merültek fel. Ezért az Agrárminisztérium a támogatott beruházások végrehajtását megkönnyítő szabályokat vezetett be. Ugyanakkor a VP-ben a nyár végén két új beruházási kiírást is meghirdetett a nagy hozzáadott értéket előállító állattenyésztési és kertészeti ágazatok gazdálkodói számára. A konstrukciók 2020 őszétől pályázhatók, összesen 80 milliárd forintot támogatási összeggel.

A mostani helyzetben hogyan alakulnak az agrárvállalkozások hitelhez jutási esélyei?

Az elmúlt hónapok veszélyhelyzetének tapasztalatai alapján felértékelődött a viszonylag „válságálló” hazai mezőgazdaság és élelmiszeripar a hitelezők szemében. A bankok akárcsak a múlt évtized végi pénzügyi válság utáni időszakban, most is növekvő hajlandóságot mutatnak az agrárszektor hitelezésére. Annak ellenére, hogy a természeti körülmények és a koronavírus-járvány miatt természetesen a mezőgazdasági termelés is kockázatosabbá vált, úgy érzékelhető, hogy a hitelintézetek erősen érdekelték az ágazat finanszírozásában. Mivel magyarázható ez? Egyrészt, az életképesen gazdálkodó mezőgazdasági (főként növény) termelők terményeinek értékesítése megoldott. A növénytermesztők jelentős hányada biztos és fizetőképessé piacról számíthat. Az agrártermelők földhöz kötött gazdálkodást folytatnak, fizetési gondok esetén is elérhető a hitelezők számára, miközben a problémás hitelek hányada a nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb körökben. Röviden szólva: az agrárvállalkozások jó adósnak számítanak.

Az alapítványi kezességvállalás miként segíti a finanszírozási feladatok megoldását?

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány alapfeladatának megfelelően, kezességvállalásával erősíti a bankok hitelezési hajlandóságát, bővíti azon mezőgazdasági és vidéki vállalkozások körét, amelyek hitelhez juthatnak, mégpedig sok szempontból (futamidő, fedezet mértéke, kamat stb.) előnyösebb feltételekkel. Az alapítványi kezesség olyan eszköz, amely egyfajta alapbiztonságot, kalkulálhatóságot biztosít mind a vállalkozásoknak, mind a hitelintézeteknek. A vállalkozások finanszírozását vonzóbbá teszi, a mezőgazdasági és a pénzügyi szektorbeli partnerek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki.

A járvány gazdasági következményeinek kezelésében milyen szerep jut az alapítványnak?

A koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásait ellensúlyozó Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében is fontos szerep jut az intézményi kezességvállalásnak. A szuperkedvezményes ASZK minden ügyletéhez kapcsolódik az AVHGA kezességvállalása. Az Akcióterv keretén belül elindult az AVHGA Krízis Agrárgarancia Program is, amely a mezőgazdasági és élelmiszeripari, illetve a vidéki mikro-, kis- és közepes vállalkozások hitelhez jutását mozdítja elő, akár 90 százalékos alapítványi kezességvállalással és 90 százalékos állami viszontgaranciával, illetve rendkívül kedvező díjazással. Így a hitelt felvevőknek nincs szüksége további fedezetre, gyorsan hozzájuthatnak a likviditási problémák kezelését szolgáló banki forráshoz. Az alapítvány átmeneti támogatási jogcímen nyújtja a kezességet. A program keretösszege 100 milliárd forint, és már az 50 milliárd forintot is megközelíti a kihasználtsága. Mindemellett tovább futnak a korábbi kezességi programjaink is, ennek köszönhetően úgy tűnik, hogy a mezőgazdasági hitelállomány egyedülálló módon még a mostani járvány időszakában is növekedni fog.

Rendkívüli támogatás a borászatoknak

A kormány 25 milliárd forint támogatási forrást biztosított az agrártárca részére a Gazdaságvédelmi Alapból a koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásainak kezelésére. A szóban forgó összeget tartalmazó támogatási programot az Agrárminisztérium több szakaszban hirdette meg. A program harmadik szakaszában - 2020 augusztusában - a nehéz helyzetbe került borászatok összesen 1,8 milliárd forint átmeneti támogatást igényelhettek a Magyar Államkincstár (Kincstár) erre a célra létrehozott elektronikus felületén.

A szóban forgó lépést az indokolta, hogy a koronavírus-járvánnyal összefüggő kedvezőtlen gazdasági hatások alól a szőlő- és borágazat sem mentesült. A turizmus nagymértékű leállása, az éttermek, szórakozóhelyek, szállodák zárva tartása, a rendezvények nagyszámú elmaradása jelentős mértékben mérsékelte a hazai (és a nemzetközi) borfogyasztást és a borértékesítést. Ezért a mostani rendkívüli támogatási konstrukció célzottan azokat a kis- és közepes méretű borászatoknak kíván segítséget nyújtani, vissza nem térítendő támogatás formájában, amelyek a saját maguk által megtermelt szőlőből bort állítanak elő, és annak nagy részét

(legalább 20 százalékát) közvetlenül vagy közvetve a vendéglátási (HORECA - hotel, étterem, kávézó) szektorba, illetve helyben, közvetlenül a fogyasztóknak értékesítik. A legnagyobb bevételkiesés ugyanis ezeket a borászatokat érte.

Egy kérelmező legfeljebb harminc hektár saját szőlőterület után nyújthatott be támogatási kérelmet. A HORECA szektor és a közvetlen helyi értékesítés teljes értékesítéshez viszonyított arányától függően a támogatási összeg maximum 600 ezer Ft/hektár lehet. A támogatás igénybevételével az érintett borászat vállalja, hogy legalább a támogatás alapján szolgáló saját területéről idén is betakarítja a termést és abból borászati terméket készít. A szabályos támogatási igénylések összesítése folyamatosan zajlik.

Az Agrárminisztérium 2020. szeptemberi adatai szerint mintegy 700 borász, összesen kb. 2,2 milliárd forintnyi támogatási kérelmet nyújtott be, így az agrártárca az eredetileg biztosított, 1,8 milliárd forintot kiegészíti 400 millió forinttal. A Kincstár legkésőbb 2020. december 31-éig pontosítja és folyósítja a borászoknak a támogatási összeget.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) szerepe a vállalkozások finanszírozásában

Az alapítvány 2020-ban is meghatározó szerepet töltött be a vidéki, elsősorban az agrárvállalkozások finanszírozásának segítésében. A COVID-19 vírus miatt szükségessé vált korlátozó intézkedések ellenére az alapítvány készfizető kezességére támaszkodva idén is nagyszámú vállalkozás jutott hitelhez, a bankok olyan vállalkozásokat is finanszírozni tudtak, amelyek nem rendelkeztek megfelelő fedezettel, de üzleti elképzeléseik ígéretesek voltak. Kiemelkedő számban történt ez így a kisebb méretű, főként mikro- és kisvállalkozások esetében. Összehasonlításképpen: a veszélyhelyzet kihirdetése, vagyis 2020. március 11. óta 180 milliárd forint összegű hitelhez nyújtott az alapítvány kezességet, amely több mint 20%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában garantált hitelek volumenét.

2020. első felében is a kezességi ügyletek több mint 87 százaléka a mikro- és kisvállalkozásokhoz, to-

vábbi kb. 12 százaléka pedig a kisvállalkozásokhoz kapcsolódott. A kezességgel biztosított hitelösszegekből az előbbieket hozzávetőlegesen 66, az utóbbiak 28 százalékkal részesedtek.

Az AVHGA ügyfélkörében 2020-ban is meghatározó szerepet töltenek be az őstermelők, a családi gazdaságok és az egyéni vállalkozások. E gazdálkodói csoportokban a kezességgel biztosított hitelösszeg megközelítette a 42 milliárd forintot, amely kb. azonos a 2019. első félévi értékkel, de átrendeződés figyelhető meg a családi gazdaságok irányába.

Az alapítvány a kkv-szektor nagyobb méretű vállalkozásainak és/vagy nagyobb összegű hitelekhez is nyújtott kezességet 2020-ban. Így a kezességgel érintett hitelek mérete a néhány milliótól a több száz millió forintot nagyságrendig terjedt az alapítványi portfólióban.

A megmentett máktermesztés

A köztudatban a morfingyártás és Tiszavasvári neve ma is együtt él, annak ellenére, hogy ma már nem állítanak elő morfiomot a város egykor meghatározó üzemében. A privatizáció következtében a gyógyszergyártás azonban tovább folyik a nagyhírű korábbi tevékenység helyett. Azonban valami megmaradt ebből a hagyományból, új felhasználási terület felé nyitva. Egy családi vállalkozás vette kezébe a mák termeltetését, előkészítését, forgalmazását, nem kis sikerrel.

Sotkó Gyulát, a Sotiva Seed Kft. ügyvezetőjét kértük meg a családi vállalkozás bemutatására.

- Mint annyian ebben a városban, én is az Alkaloidában kezdtem a pályafutásomat. Informatikusként dolgoztam, a rendszergazdai tevékenység napi rutinja, egyhangúsága nem elégtett ki, ezért később az árubeszerzés, raktározás és a logisztika irányába váltottam. Végül beszerzési és logisztikai igazgatóként fejeztem be a munkámat, amikor 2013-ban a tulajdonosok megszüntették a máktermeltetést és a morfingyártást. És itt meg kell állnunk egy szóra. Tiszavasvári világhírré tett szert, köszönhetően Kabay János helyi gyógyszerésznek, aki kidolgozta és szabadalmaztatta a morfin ipari méretű előállítását. A gyógyászaton kívül a nagy háborúk idején a frontkórházakban iszonyú fájdalomtól, szenvedésektől mentette meg ez a szer a súlyosan sérült embereket. Óriási jelentőségű volt a tiszavasvári patikus találmánya. Hogy ez ne süllyedjen feledésbe, annak idején magam harcoltam ki, hogy a morfin ipari előállításának technológiája kerüljön be a hungarikumok sorába.

- Ezek után talán érthető, hogy igyekeztem megmenteni a hagyományokból, azt ami maradt, illetve egy vállalkozást építeni a régi alapokra. A gondolat a következő volt: morfiot nem állíthatunk elő, viszont az alapanyag termeltetését újjá tudjuk építeni a hagyományos termőterületeken, s beszállítói lehetünk a gyártással foglalkozó nagy gyógyszergyáraknak. Egy többé-kevésbé sikeres előkészítő év után 2016-ban kezdtük meg az aktív tevékenységet. A frissen megalakult cégünk, a Sotiva Seed Kft. árbevétele dinamikusan növekedett. Az első évben 16 milliós árbevételre tett szert, ami a következő évben 635 millió forintra növekedett, s 2018-ban már 1,3 milliárd forint volt.

Még mindig tart a növekedés, mert 2020-ban már augusztusra elértük az 1,5 milliárd forintot.

- A bevételt szinte teljes egészében két termék, a mákszem és a máktok adja. A mákszemet 99,9 százalékban külföldön értékesítjük, a máktokot pedig száz százalékban, mivel itthon senki nem gyárt morfiot. A szemes mák 25 kilós zsákokban kerül a nyugat-európai nagykereskedőkhöz, a máktokot négy országba - Franciaországba, Észak-Macedóniába, Szlovákiába és Ausztráliába - exportáljuk. A máktok préselve vagy granulált formában kerül a hajókonténerekbe. Kétségtelen, hogy a hagyományos exportpiac előnyökkel is jár, de azt is látni kell, hogy nagy nemzetközi gyógyszercegekkel állunk kapcsolatban, és a multikkal már csak méretbeli különbségek okán sem egyszerű a tárgyalás. Egy viszont biztos: nagyra értékeli a hozzáértést, a minőséget és a biztonságot. A gyógyszergyárak előre lekötik az éves termést, így mi is lekötjük a termelőknél, és felvásárlási garanciát is tudunk vállalni. A Sotiva Seed Kft. két országban - Magyarországon és Szlovákiában - termeltet mákot, ami lényegében egy, a határokon átnyúló nagy termelőközteret jelent. Az összes termésmennyiség nagyobb részét, kétezer tonnát Szlovákia adja, a többi származik a magyar gazdaságokból. A termőterület is hasonló megoszlást mutat: 2000 hektár a szlovák termelőké és 700 hektár a hazai. Nagyjából a termés fele máktok, fele mákszem. A termeltetés súlypontja Szlovákiában van, elsősorban azért, mert ott nagyobb gazdaságok találhatóak, a jellemző átlagos méret 80 hektár, míg nálunk 20 hektár.

Olyan alapanyagot termelnek, aminek a szabályai eltérnek más növények termesztésétől. Miben mutatkozik ez meg?

- A máktermesztés nagy odafigyelést, folyamatos felügyeletet igényel, mivel rossz kezében rossz célokra is fel lehet használni, ezért a tevékenység külön en-

gedélyhez van kötve. Ez komoly hatósági előírásokkal jár mind a mennyiséget, mind a minőséget illetően. Maga a növény termelése, mint folyamat is szigorúan ellenőrzött. A kormányhivatalnál előre leadjuk, hogy kinél mekkora területen, melyik fajtából mennyi mákot termeltetünk, és a termeltetési engedély alapján az egész vegetáció alatt a hatóság folyamatosan ellenőrzi a termelést. Előállítunk vetőmagot is, amit minőségi bizonyítvány tanúsít. Ebben kiemelt szerepe van a minőségbiztosításnak. Mind a mákszem, mind a máktok forgalmazása nagyon érzékeny piac. Alapvető feltétel a minőség, a higiénia, a tisztaság, a nyomon követhetőség. Nem véletlen, hogy a családi vállalkozásunkban a minősítési rendszer vezetésével a lányomat bíztam meg.

Mivel viszonylag kis területen termelt speciális növényről van szó, honnan szerzik be a nemesített vetőmagot? Kialakulnak-e új, korszerű fajták?

- Kézbe vettük a nemesítést is. Külön büszke vagyok a nemesítő munkánkra. Két elismert új fajtavál rendelkezőnk, ezek a Meara és a Morgana. Most is van két ígéretes új fajtajelöltünk: az egyik a Terra és a Gaia. Természetesen ezen túl további jelöltekkel is folytatunk kísérleteket. A fajták korszerűsítése, nemesítése folyamatos munka. Elsősorban a máktok morfiintartalmának növelése a cél. Ahhoz, hogy pontosan lássuk a nemesítés eredményét, érdemes néhány jellemző adatot összevetni. Az előző évtized fajtája a Botond volt, ami 1-1,3% közötti morfiintartalommal rendelkezett. A Meara morfiintartalma már 1,7 és 2% között mozog. A Morgana 2-2,2%-ot tartalmaz. Az ígéretes fajtajelölteink közül kiemelkedik a Terra, amely morfiintartalma 3%, sőt tavaly olyan is előfordult, hogy elérte az 5%-ot.

Ma már egy sikeres családi vállalkozás a Sotiva Seed Kft., ami valójában a semmiből indult. Sokan ilyen helyzetben kudarcot vallanak, Önöknek hogyan sikerült a fejlődést pénzügyileg megalapozni?

- Szinte a nulláról indultunk. Én a tanyámat adtam el, ez volt az alap. És kellett hozzá egy nagy bank, egy olyan pénzintézet, amely bízott a vállalkozás sikerében. Mert bízni kellett, hiszen semmi nem volt, csak az elképzelések üzleti tervek formájában, meg látható a bank a korábbi pályafutásomat. Nem sok bank adott volna erre hitelt. Egyetlen pénzintézet bízott a tervekben, mondhatni felkarolt bennünket. Ez a CIB Bank. A fedezethiány miatt döntő jelentőségű volt az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezessége. A CIB Bank azóta is a vállalkozásunk pénzügyi partnere, gyakorlatilag a kizárólagos finanszírozónk, folyamatosan biztosította és biztosítja a beruházási hiteleket. Képletesen szólva magas fordulatszámon pörög a cég, ezért olyan komoly beruházási kényeszeink vannak, amelyek próbára tesznek minket is meg a pénzügyi partnerünket is. Fél éve adtuk át az új tisztítóüzemet, aminek következtében tovább javult a termék minősége úgy, hogy nőtt a feldolgozott áru mennyisége is. Nem sokkal utána a Vidékfejlesztési Program élelmiszerfeldolgozás korszerűsítése pályázata keretében elnyertük egy nagy teljesítményű mákmosó berendezés támogatását. A mosóberende-

zés azért fontos, mert a magról lemossa a tokról rápadt morfiot. Ezzel kapcsolatban az a gondunk, hogy a 360 milliós beruházás 50%-a támogatás, 50%-ot pedig a vállalkozásnak saját erőként kell biztosítania. A 180 millió forint a mi vállalkozásunknál - hiába fut a cég - komoly teherterhel. Alaposan meg kell tehát gondolni a fejlesztéseket, még akkor is, ha rendkívül jók a gazdasági eredményeink. Még nem tudjuk pontosan, hogy távlatosan is olyan jók vagyunk-e, mint ahogyan a számaink mutatják, vagy egyszerűen csak volt néhány jó évünk. Ezért mértéktartónak kell lenni a beruházásoknál. Csak a megalapozott fejlődésben hiszünk, nincsenek nagycéges allűrjeink.

A további fejlesztés lehetőségeiről a következőket mondta az ügyvezető.

- Két úttal látom a fejlesztésnek. Egyik a nemesítés. Folyamatosan kell keresni azokat a fajtavál, amelyek lehetővé teszik, hogy egy hektárról mind több termést takarítsunk be. Ahhoz, hogy megfelelő fajtavál tudjunk ajánlani a termelőknél, újabb és újabb kísérleti parcellákat kell beállítanunk. De nem elegendő csupán a fajta, mellette a másik fejlesztési irány, a termesztési technológia és a tápanyagellátás is kulcskérdés. Csupán példaként említem, hogy a lombtrágyakísérleteink egyértelműen bebizonyították, hogy nem a legdrágább szerek a legjobbak. Mérés, mérés, mérés - folyamatosan értékeljük az adatainkat, s nem a „papír” szerint, hanem a saját tapasztalataink alapján javasoljuk a termelőnek a megfelelő fajtavál és termesztési technológiát. A jelenlegi helyzetünkben kiindulva a piaci körülményeket mérlegelve nem tartom kizártnak Szlovákiában a 2000 hektár termőterület 2500 hektárra növelését, és Magyarországon a mostani 700 hektár megduplázását.

„A fedezethiány miatt döntő jelentőségű volt az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezessége.”

Sotkó Gyula

6

Kárenyhítési hozzájárulás

Az idej egyseges kérelemben bejelentett területek mérete és a termesztett növénykultúrák figyelembevételével a gazdálkodóknak kárenyhítési hozzájárulás fizetési kötelezettsége keletkezett, amelyről a Magyar Államkincstár 2020. júliusi határozatában már tájékoztatta az érintett gazdákat. Az agrárkárenyhítési rendszerhez csatlakozott gazdálkodóknak 2020. szeptember 15-éig kellett megfizetniük a kárenyhítési hozzájárulást. Ez a feltétele annak, hogy a 2020. kárenyhítési évben a kárt elszenvedett termelők kárenyhítő juttatásban részesülhessenek, függetlenül attól, hogy az egyéb támogatáshoz jutási feltételeket teljesítették-e. Az idej, több szempontból kedvezőtlen időjárású esztendőben komoly szerepe lesz a kárenyhítésnek. Ezt jelzi, hogy a termelők a 2020. kárenyhítési évben a nyár végéig összesen több mint 506 ezer hektár területre jelentettek be kárt. Ezen belül 315 ezer hektárra aszálykárt, 82 ezer hektárra tavaszi fagykárt, míg 42 ezer hektárra belvízkárt.

A karácsonyfa termelők támogatása

Az Agrárminisztérium már 2020 májusában nyilvánosságra hozta, hogy ettől az évtől változik a karácsonyfa ültetvényeket érintő agrártámogatási rendszer. Az eddigi európai uniós forrásból folyósított támogatás helyébe a nemzeti költségvetési forrásokból biztosított támogatási forma lép, melynek feltételeit a 2020. július 10-én megjelent 37/2020. (VII. 10.) AM rendelet tartalmazza. A támogatás igénylése az eddigiekhez hasonló módon, hektár alapon történik. Az egyseges kérelem felületén megadott területadatok szolgálnak a támogatás megállapításának alapjául. Azok a (jelentős hányadban kisebb méretű) gazdálkodók igényelhetik a támogatást, amelyek a tárgyévi egyseges kérelem felületén 2020. június 9-éig legalább 0,25 hektár nagyságú karácsonyfa termesztésre hasznosított területet jelentettek be. A támogatási kérelmeket 2020. augusztus 3. és 18. között lehetett benyújtani a Magyar Államkincstárhoz. A kérelmek elbírálását követően a Kincstár legkésőbb 2020. december 31-éig folyósítja a támogatást a jogosultak részére. A karácsonyfa termesztés támogatása az idej évben nem kerül beszámításra a termelők de minimis keretébe. A támogatás mértéke hektáronként 73 ezer forint, a teljes támogatási keretösszeg pedig 250 millió forint.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Hogyan zajlik az ügyintézés?

- A vállalkozás a pénzügyi intézményekhez nyújtja be finanszírozási igényét, a bank intézi a kezesség igénylését is, a vállalkozás közvetlenül nincs kapcsolatban az alapítvánnyal.
- Az alapítvány szinte minden, a kkv-kat finanszírozó pénzügyi intézménnyel kapcsolatban áll, így közel az összes kereskedelmi banknál, számos faktoring és lízing cégnél kérhető az alapítvány készfizető kezességi szolgáltatása.

Milyen ügyletekhez köthető a kezesség?

- Hitel, hitelkeret, kölcsön, többcélú hitelkeret
- Bankgarancia, bankgaranciakeret
- Faktoring
- Lízing

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Kezességvállalás kondíciói

- A finanszírozás futamideje: minimum 91 nap, maximum 25 év
- Az agrár-vállalkozások számára rendkívül kedvező díjakat kínál az alapítvány. A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza.
- Kezességvállalás mértéke: akár maximum 90 százalék

A vállalkozás kedvezőbb hitelfeltételek elérése érdekében jelezheti a pénzügyi intézményeknél, hogy igénybe kívánja venni a hitelhez az alapítvány készfizető kezességét.

- A kezességre való jogosultságról előzetesen is lehet tájékozódni az alapítványnál, és Kezesség Igérvény is igényelhető.
- Ehhez Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltése szükséges, amely elérhető a www.avhga.hu weboldalon.
- Az aláírt és beszkennelt igénylő lapot elektronikus formában az info@avhga.hu e-mail címre szükséges megküldeni.
- Az alapítvány által kiállított, e-mailben visszaküldött Kezességi Igérvényt a vállalkozás lehetséges fedezeti elemként be tudja mutatni a pénzügyi intézményeknél a hitel felvételét megelőzően.

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

7

Fejlesztési támogatás állattartók részére

A Vidékfejlesztési Programban közzétették az „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című (VP2-4.1.1.-20 kódszámú) pályázati kiírást. A hazai állattartók jelentős része még napjainkban is korszerűtlen létesítményekben és technológiával, s így magas termelési költségekkel gazdálkodik. Az ágazat versenyképességének megőrzéséhez korszerű, az európai uniós előírásoknak megfelelő, magas technológiai színvonalú állattartó telepek szükségesek. Ezért a beruházási pályázati felhívás célja az állattartó gazdaságok versenyképességének javítása, és hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát technológiák elterjesztésének előmozdítása révén. A kiírás keretében lehetőség van új állattartó telepek létrehozására is.

A támogatási konstrukció több területet vesz célba:

- A versenyképesség javítása érdekében építéssel járó technológiák beszerzése és fejlesztése, továbbá állattartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése a baromfi-, a sertés-, a szarvasmarha-, a juh- és kecske-, illetve egyéb (például ló, nyúl, galamb stb.) állattartó telepek esetében.
- Az energiafelhasználás csökkentését célzó korszerűsítések végrehajtása, valamint a megújuló energia felhasználására irányuló technológiák alkalmazása az előbb felsorolt valamennyi állattartó tevékenységhez kapcsolódva.

A kertészetek fejlesztésének támogatása

A Vidékfejlesztési Programban meghirdetésre került a „Kertészeti üzemek korszerűsítése” című (VP2-4.1.3-20 kódszámú) pályázati felhívás. A magyarországi zöldségágazatban kiemelt szerepe van a hajtatószós termesztésnek, amely a hazai előállítású minőségi termékek egész évi jelenlétét biztosítja az itthoni kereskedelemben és piacon. A kiírás célja a növényházi termesztő kapacitás növelése, a tárolási és áruvá készítési rendszerek fejlesztése, a kertészeti gazdaságok energiafelhasználási hatékonyságának javítása és az ágazat által okozott környezetterhelés csökkentése.

A támogatási konstrukció célterületei:

- a kertészeti termelőtevékenységet szolgáló növényházak építése, korszerűsítése,
- a kertészetekhez kapcsolódó hűtőházak, hűtőtárolók, zöldség- és burgonyatárolók, valamint a betakarítást követő áruvá készítést szolgáló létesítmények létrehozása, korszerűsítése.

Az összesen 30 milliárd forintos keretösszegű pályázati felhívás kedvezményezettjei azok a mezőgazdasági

Az összesen 50 milliárd forintos keretösszegű pályázati felhíváson azok a mezőgazdasági termelők vehetnek részt, amelyek legalább 6000 euró STÉ üzemmérettel rendelkeznek, és árbevételük minimum 50 százaléka mezőgazdasági tevékenységből származik. Kollektív beruházás esetén termelői csoportok, termelői szervezetek, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szervezetek, valamint szociális szervezetek is pályázhatnak.

A pályázatban szereplő beruházások maximum kétmilliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyerhetnek el. Az igényelhető minimális támogatás a baromfi- és sertéstartó ágazatba tartozó fejlesztések esetében 100, a szarvasmarhatartó ágazati projektek esetében 50, a juh-, kecske és egyéb állattartó beruházások esetében 5 millió forint. A támogatás a Közép-Magyarországi régióban az összes elszámolható költség legfeljebb 40, a többi régióban 50 százaléka lehet. A kollektív és a fiatal mezőgazdasági termelő által végrehajtott projektek 10 százalékpont többlettámogatásra jogosultak.

A támogatási kérelmeket 2020. október 1. és november 2. beadási szakasz után, legközelebb 2021. január 4. és 2021. február 1. között lesz lehetőség benyújtani. Az egyes pályázati szakaszokban beadott projektek együttesen kerülnek elbírálásra.

termelők lehetnek, amelyek legalább 6000 euró STÉ üzemmérettel rendelkeztek, és árbevételüknek legalább 50 százaléka mezőgazdasági tevékenységből származik. Kollektív beruházás esetén termelői csoportok, termelői szervezetek, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szervezetek, valamint szociális szervezetek is pályázhatnak.

Az egyéni és kollektív beruházások is legfeljebb kétmilliárd forintos vissza nem térítendő támogatáshoz juthatnak hozzá. A támogatás maximális mértéke a Közép-Magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40, a többi régióban 50 százaléka. A kollektív és a fiatal mezőgazdasági termelő által végrehajtott projektek 10 százalékponttal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak. A támogatási kérelmek benyújtására 2020. október 19. és 2021. február 19. között két beadási szakaszban van lehetőség: 2020. október 19. és 2020. november 20., illetve 2021. január 18. és 2021. február 19. között. Az egyes értékelési határnapokig beadott projektek elbírálása együttesen történik meg.

A beruházásokat segítő kezességvállalás

A Vidékfejlesztési Programban (VP) elnyerhető támogatási források felhasználására is támaszkodva a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és halászati beruházások teljesítményértéke az elmúlt években jelentősen bővült, és folyó áron 2019-ben megközelítette a 420 milliárd forintot. 2020 első negyedévében az agrárszektor beruházásai továbbra is dinamikusan, 30 százalékot meghaladó mértékben emelkedtek 2019. első negyedévéhez képest, és elérték a 113 milliárd forintos értéket. Ám, a koronavírus-járvány kedvezőtlen hatására a második negyedévben jelentősen lassult a növekedés: de még így is 1,8 százalékos bővülést mutatott 2019. hasonló időszakához képest. Miközben a nemzetgazdaság egészében 2020 első felében több mint hat százalékkal mérséklődtek a beruházások, a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és halászati beruházások teljesítményértéke 13,7 százalékkal több lett, és meghaladta a 235 milliárd forintot.

A beruházási lendület fékeződését jelzi, hogy noha a mezőgépek értékesítése kedvezően indult 2020 elején, tavasztól a beszerzések megtorpantak. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai szerint az egyéni gazdaságok és a társas vállalkozások kb. 93 milliárd forint értékben vásároltak új mezőgazdasági gépeket és eszközöket 2020 első hat hónapjában, amely csak egy százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi eladásokat. Alkatrészekre 30,4 milliárd forintot fordítottak

ugyanebben az időszakban, amely 12 százalékos növekedés 2019 első félévéhez képest. Így, a teljes gép- és alkatrészfeladás csupán három százalékkal haladta meg a 2019. első félévi értéket.

Az előttünk álló hónapokban, a koronavírus-járvány nehezen kalkulálható gazdasági következményei miatt, az agrárszektor beruházási dinamikájának további fékeződésére lehet számítani. Az agrárpolitika célja, hogy a vállalkozások minél könnyebben, minél nagyobb mértékben megvalósíthassák fejlesztéseiket, így támogatott vidékfejlesztési projektjeiket. A gazdálkodók helyzetét, beruházási kedvét számos kormányzati intézkedés igyekszik javítani: például adó- és hitelkönnyítésekre került sor, új kedvezményes hitelezési konstrukciók érhetőek el, kedvezőbb átmeneti szabályokat alkalmaznak a vidékfejlesztési pályázatok megvalósításánál. Továbbá, újabb beruházási vidékfejlesztési pályázatok is kiírásra kerültek. A vállalkozásokat segítő Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében fontos szerepe van az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalásának. Az AVHGA Krízis Agrárgarancia Program az agrár- és élelmiszeripari, illetve a vidéki mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások hitelhez jutási feltételeit javítja, akár 90 százalékos alapítványi kezességvállalási mérték és 90 százalékos állami viszontgarancia mellett.

A VP folyamatban levő pályázati kiírásai

- Borszőlőültetvény telepítés támogatása
- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdősítés támogatása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Egyedi szennyvízkezelés
- Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása
- A Rövid Ellátási Lánchoz kapcsolódó beruházások támogatása az élelmiszeripar és a borászat területén
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- Állattartó telepek fejlesztésének támogatása
- Kertészeti üzemek korszerűsítése
- Csemetékertek gépbeszerzése
- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
- Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális- és eszköz fejlesztése

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Babka Henriett | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Fax: (1) 373 8455

Stúdió: Armadillo Design Kft. 1039 Budapest, Óratorny u. 13. | Nyomja: Ipress Center Central Europe Zrt. 2600, Vác Nádas utca 8. felelős vezető: Borbás Gábor